

شانزدهمین همایش سالانه سیاست‌های پولی و ارزی

گزارش از: ژیلایلیزاده

درآمدهای نفتی خود را به دیگر کشورها وام دهند تا از آثار منفی اقتصاد نفتی دور بمانند. وی با بیان اینکه این دو نهاد همچنان تقویت پول ملی را در تنظیم تجارت جهانی توصیه کرده‌اند، گفت: اما در حال حاضر ایران نمی‌تواند دو توصیه فوق را اجرا کند، چرا که تقویت پول ملی کشور نیازمند مهار نقدینگی است و بحث اعطای وام درآمدهای نفتی به سایر کشورها، مغایر خواسته و تقاضای اجتماعی موجود است.

وی افزود: مردم کشورمان همواره انتظار دارند افزایش درآمد نفتی در جهت رفع نیازهای داخلی صرف شود. وی یادآور شد در بحث جذب سرمایه‌های خارجی و استفاده از فاینانس کشورمان همواره با چالش‌هایی روبه رو بوده است. وی گفت: سال‌های گذشته در سه‌جهت صنایع نفت و افزایش ظرفیت نفت و گاز و خرید غیرنقدی و نیازهای صنایع به ویژه بخش خصوصی از فاینانس استفاده کردیم.

دکتر دانش جعفری یادآور شد: متاسفانه بخش خصوصی وقتی موفق به جذب منابع خارجی می‌شود و می‌تواند از بانک خارجی وام بگیرد تنها ۴۰ درصد آن را هزینه طرح‌های مولد می‌کند و ۶۰ درصد آن در بازار غیررسمی کشور به ریال تبدیل می‌شود و در امر رفع مشکلات کسری از آن استفاده می‌شود.

وزیر اقتصاد گفت: در طول سال‌های گذشته، ایران در مجموع منابع ارزی را که از سرمایه خارجی استفاده کرده، نسبت به توانایی خود در بانک‌های خارجی کمتر بوده است و این نکته بسیار مهم و حیاتی است. وی با اشاره به قانون حداکثر استفاده از توان پیمانکاران داخلی در زمان استفاده از منابع خارجی گفت: اینکه ۵۱ درصد منابع به داخل داده شود، ایده خوبی است، اما این کار در گسستن ارتباط رشد نقدینگی با درآمدهای

وزیر اقتصاد: متاسفانه بخش خصوصی وقتی موفق به جذب منابع خارجی می‌شود و می‌تواند از بانک خارجی وام بگیرد تنها ۴۰ درصد آن را هزینه طرح‌های مولد می‌کند و ۶۰ درصد آن در بازار غیررسمی کشور به ریال تبدیل می‌شود و در امر رفع مشکلات کسری از آن استفاده می‌شود.

توسعه راهکار سال‌های گذشته برای برداشت بی‌رویه از حساب ذخیره ارزی بود. وی با اشاره به اینکه در ماده ۶۰ سقف برداشت تعیین می‌شود، گفت: جدول این ماده هیچگاه رعایت نشد و همواره مورد بازنگری قرار گرفت. عملاً دولت برای تامین نیازهای خود طی سال‌های گذشته سقف‌ها را برداشته است.

وی گفت: از زمانی که موجودی حساب ذخیره ارزی کاهش یابد، سهم بخش خصوصی کاهش یافته و در واقع، دست او از صندوق ذخیره ارزی خالی می‌ماند. وزیر اقتصاد تصریح کرد: دولت باید نیازهای بودجه‌ای خود را در قالب بودجه تعریف کند و کمتر به سراغ حساب ذخیره ارزی برود.

وی افزود: اگر مهار تورم بحث اصلی این سمینار باشد، باید راهکاری ارائه شود که منابع ارزی نفتی کشور به گونه‌ای خرج شود که در آینده بیماری هلندی نداشته باشیم.

وی تاکید کرد: بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول برای جلوگیری از بروز بیماری هلندی به کشورهای نفتی توصیه کرده‌اند،

دکتر داوود دانش جعفری وزیر امور اقتصادی و دارایی در شانزدهمین همایش سالانه سیاست‌های پولی و ارزی کشور خواستار جداسازی درآمدهای نفتی از دیگر بخش‌های اقتصادی شد.

وی در این همایش گفت: از آنجا که درآمدهای نفتی با ثبات نیست، ساختار بودجه باید به گونه‌ای باشد که بر اثر نوسانات قیمت نفت با مشکل جدی مواجه نشویم.

دکتر دانش جعفری با بیان بازنگری در یارانه‌های دولت یادآور شد: در بودجه سال ۸۵ شاهد چراغ سبز مجلس در خصوص بازنگری یارانه‌های دولتی برای واردات بنزین بودیم.

وزیر اقتصاد خاطر نشان کرد: اهداف برنامه چهارم توسعه تک رقمی شدن نرخ تورم است تا متناسب با آن، نرخ‌های سود بانکی و سفته بازی کاهش یابد و در مقابل، گرایش به سرمایه‌گذاری مولد افزایش یابد. وی افزود: مدیریت صحیح نقدینگی لازمه موفقیت و محقق شدن اهداف برنامه چهارم توسعه است.

وی گفت: با توجه به اتکای ایران به درآمدهای نفتی ماده ۶۰ قانون برنامه سوم

نفتی اختلال ایجاد می‌کند وزیر اقتصاد در خاتمه، نرخ تورم ۱۲/۱ درصد را حاصل تلاش عوامل اقتصادی کشور به خصوص بانک مرکزی اعلام کرد. پیش از سخنان وزیر اقتصاد محمد طیبیان رییس موسسه عالی بانکداری گفت: چندین خطای منطقی در اتخاذ سیاست‌های پولی در کشور، از قبل از انقلاب تاکنون منجر به عدم توفیق این سیاست‌ها و متضرر شدن مردم شده است. رییس موسسه عالی بانکداری ایران ارایه

دکتر طیبیان: تعیین دستوری نرخ سود بانکی در کشور به هیچ وجه نمی‌تواند به عنوان سیاست پولی تلقی شود و در نتیجه، به کنترل تورم نخواهد انجامید.

نشدن یک معنی دقیق از سیاست‌های پولی را یکی از این خطاها عنوان کرد و گفت: طی این سال‌ها دولت‌ها اقداماتی انجام می‌دادند و اسم آن را سیاست پولی می‌گذاشتند، در حالی که غالب این اقدامات در هر دوره‌ای تعریف خاص خود را داشت. این در حالی است که در دنیای امروز روش‌ها و نتایج سیاست پولی در هر کشوری به طور دقیق تدوین شده است و به عنوان مثال، دیگر مقاله‌ای در باب نرخ بهره که ارایه کننده راهکارهای جدیدی باشد، نمی‌توان یافت.

وی افزود: تعیین دستوری نرخ سود بانکی در کشور به هیچ وجه نمی‌تواند به عنوان سیاست پولی تلقی شود و در نتیجه، به کنترل تورم نخواهد انجامید. تنها تاثیری که این گونه سیاست‌ها در پی دارد، ایجاد اغتشاش در اذهان مردم و در نتیجه نظام پولی کشور است.

وی گفت: هیچ عقل سلیمی این را قبول نمی‌کند که با وجود نرخ تورم ۱۵ درصد، وجوه خود را با نرخ سود ۹ درصد در بانک‌ها سپرده‌گذاری کند، در این حالت حتی خریدن کالاهای لوکس و مصرفی با دوام توسط مردم مساله عجیبی نیست.

رییس موسسه عالی بانکداری با استناد به نظر کارشناسان دانشگاهی و بانک مرکزی، اظهار داشت: یکی از دلایل مهمی که دولت اقدام به اعمال سیاست‌های پولی برای اقتصاد و کاهش نرخ سود بانکی می‌نماید این است که شرکت‌های دولتی بیشترین نفع را از این قضیه می‌برند، البته دولت در توجیه این اقدام اشتباه چند اصطلاح اشتباه نیز به کار می‌برد.

وی در توضیح این موارد تصریح کرد: یکی از دلایل دولت برای کاهش نرخ سود بانکی پایین آوردن نرخ تورم است، در حالی که در هیچ جای دنیا نمی‌توان موردی مشابه این پیدا کرد.

طبق اصول مسلم اقتصادی، کاهش تورم مقدم بر کاهش نرخ سود بانکی است، همچنین استدلال دیگر دولت برای پایین آوردن نرخ سود در بانک‌ها این است که این کار منجر به کاهش هزینه تولیدکنندگان می‌شود، ولی به درآمد آنها توجهی ندارد. تنها تولیدکنندگانی برای گرفتن این تسهیلات اقدام می‌کنند که درآمدها از این محل بیش از هزینه اقساط باشد.

طیبیان ضمن تاکید بر اینکه نرخ تورم و نیز نرخ سود بانکی تعادلی باید در بازار تعیین شود، کاهش دستوری نرخ سود بانکی را غیر عملی دانست و تصریح کرد: این اقدام تنها منجر به افزایش رانت خواری خواهد شد. بدین ترتیب که یک سری از موسسات و تولیدکنندگان بزرگ اقدام به اخذ تسهیلات از بانک‌ها کرده و وجوه آن را در بازار آزاد با نرخ‌های بسیار بالاتر، وام می‌دهند.

وی در ادامه گفت: اصولاً ابزار و مرجع ذیصلاح برای انجام سیاست‌های پولی در کشور ما مشخص نیست، نمی‌توان به طور مشخصی گفت که این مرجع بانک مرکزی

یا مجلس شورای اسلامی است، در نتیجه اعمال این سیاست به جای اینکه منجر به ایجاد ثبات اقتصادی شود، بیشتر به ایجاد اغتشاش در اذهان دامن می‌زند.

ابراهیم شیبانی رییس کل بانک مرکزی نیز در این همایش در تشریح آخرین وضعیت اقتصادی کشور گفت: نرخ رشد اقتصادی ایران در سال گذشته ۵/۵ درصد و بالاتر از رشد اقتصادی جهان بود و موجودی حساب ذخیره ارزی تا پایان سال جاری براساس پیش‌بینی قیمت هر بشکه نفت ۶۰ دلار، به

رییس موسسه علوم بانکداری: اصولاً ابزار و مرجع ذیصلاح برای انجام سیاست‌های پولی در کشور ما مشخص نیست، نمی‌توان به طور مشخصی گفت که این مرجع بانک مرکزی یا مجلس شورای اسلامی است.

۱۴/۵ میلیارد دلار می‌رسد.

ابراهیم شیبانی در سخنرانی آغاز به کار شانزدهمین همایش سیاست‌های پولی و ارزی افزود: مانده ناخالص حساب ذخیره ارزی در پایان سال ۸۴ رقم هشت میلیارد و ۷۰۸ میلیون و ۷۳۱ دلار بوده است که مقدار پنج میلیارد و ۳۱۷ میلیون دلار به خاطر تعهدات خارجی مسدود شد و به طور خالص سه میلیارد و ۳۹۱ میلیون دلار در حساب یاد شده وجود داشت.

شیبانی گفت: رشد قیمت‌ها در سال گذشته ۱۲/۱ درصد بوده است که براساس شاخص قیمت مصرف کننده است ولی براساس شاخص کل قیمت‌ها (wpi) این رقم ۹/۵ درصد و براساس شاخص قیمت تولیدکننده (ppi) این رقم ۹/۵ درصد بوده است. وی تاکید کرد: این روش آمارگیری حدود ۷۰ سال است که در بانک مرکزی و بانک ملی سابق اجرا می‌شود و هر سه شاخص

نشان از کاهش نرخ تورم در سال گذشته دارد. رییس کل بانک مرکزی تصریح کرد: با توجه به شاخص‌های اقتصادی به طور قطع ایران در مرحله خیز اقتصادی قرار دارد و پیشرفت‌های فنی هم این را نشان می‌دهد ولی نیاز به مراقبت دارد. شیبانی همچنین خبر از رشد ۴۵ درصدی صادرات غیرنفتی در سال گذشته داد و گفت: بیش از ۱۱ میلیارد دلار کالای غیرنفتی در سال گذشته صادر شد. رییس کل بانک مرکزی با اشاره به رشد

دکتر شیبانی: رشد اقتصادی ایران در مقایسه با میانگین دنیا بالاتر ولی از کشورهای توسعه یافته کمتر و در مقایسه با همسایه‌ها هم کمتر می‌باشد و نباید از نظر استراتژیک از کشورهای همسایه عقب‌تر بمانیم.

پولی است، تورم را کنترل می‌کند. وی تصریح کرد: نرخ سود اوراق مشارکت از ۱۷ درصد سال ۸۳ به ۱۵/۵ درصد در سال ۸۴ کاهش پیدا کرد که سال گذشته در مجموع ۱۰۸۰ میلیارد تومان اوراق مشارکت دولتی به فروش رفت. شیبانی ادامه داد: نرخ سود انتظاری تسهیلات بانکی از ۱۶ درصد به ۱۴ درصد کاهش یافت. رییس کل بانک مرکزی با اشاره به سیاست دولت برای تحریک جانب تقاضای اقتصاد گفت: افزایش سقف تسهیلات بدون سپرده‌گذاری مسکن از هشت به ۱۰ میلیون تومان، پرداخت تسهیلات مسکن در بانک‌های دیگر غیر از مسکن، تمدید مهلت استفاده از تسهیلات ۱۸ میلیون تومانی بانک مسکن و ۴۰۰ میلیارد ریال تسهیلات، برای سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی مشکل‌دار از جمله این سیاست‌های دولت است.

شیبانی یکی از سیاست‌های دولت را حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط اقتصادی (SME) خواند و گفت: اعتقاد داریم این به صلاح کشور است که تسهیلات بانکی به بنگاه‌های کوچک و متوسط با شرایط آسان پرداخت شود تا به اشتغال و رونق اقتصادی کمک شود. شیبانی ادامه داد: سال ۸۴ قرار بود ۲۰ درصد، سال جاری ۳۵ درصد و از سال آینده تا ۱۳۸۸ مقدار ۵۰ درصد از کل تسهیلات شبکه بانکی باید به بنگاه‌های کوچک و متوسط زود بازده پرداخت شود. ابراهیم شیبانی با اشاره به این که مازاد تراز حساب جاری دولت از رقم یک میلیارد و ۴۴۲ میلیون ریال سال ۸۳ به رقم ۱۴ میلیارد و ۳۶ میلیون دلار یعنی ۹ برابر در سال ۸۴ رسید، گفت: صادرات نفت و غیرنفتی افزایش چشمگیری داشته است.

وی با اشاره به این که تراز حساب جاری شامل تراز بازرگانی با ۱۹/۰۴۳ میلیارد دلار مازاد و تراز صادرات خدمات با پنج میلیارد و ۸۰۴ میلیون دلار کسری بوده است، افزود:

صادرات کشور در سال گذشته ۶۰ میلیارد دلار بود که شامل ۴۸ میلیارد و ۸۲۲ میلیون دلار نفت خام و گاز و ۱۱ میلیارد و ۱۸۹ میلیون دلار کالاهای غیرنفتی بوده است. شیبانی تاکید کرد: حساب سرمایه در سال گذشته با ۴۹۱ میلیون دلار کاهش روبرو بود، در حالی که سال قبل با هفت میلیارد و ۳۸۸ میلیون دلار مازاد همراه بود. رییس کل بانک مرکزی گفت: واردات رسمی در سال گذشته به ۴۰ میلیارد و ۹۶۹

رییس کل بانک مرکزی: با توجه به شاخص‌های اقتصادی به طور قطع ایران در مرحله خیز اقتصادی قرار دارد و پیشرفت‌های فنی هم این را نشان می‌دهد ولی نیاز به مراقبت دارد.

میلیون دلار رسید. وی تاکید کرد: تعهدات خارجی دولت در سال گذشته ۷/۴ درصد کاهش یافت که شامل ۴۱/۱ میلیارد دلار تعهدات بالفعل و بالقوه بوده است. این رقم سال گذشته ۴۲/۷ میلیارد دلار بوده است. ابراهیم شیبانی در ادامه گفت: در حالی که رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۰۵ میلادی ۴/۸ درصد بود، رشد اقتصادی ایران ۵/۵ درصد بود که شامل ۷/۱ درصد رشد بخش کشاورزی، ۲/۶ درصد رشد نفت، ۷/۱ درصد رشد صنایع و معادن و چهار درصد رشد آب و برق و گاز بوده است.

وی ادامه داد: رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته ۲/۷ درصد، آمریکا ۳/۵ درصد، اروپا ۳/۱ درصد، آلمان ۹ دهم درصد، اقتصادهای نوظهور ۷/۲، آفریقا ۵/۲ درصد، روسیه ۶/۴ درصد و کشور چین ۹/۹ درصد بوده است. وی ادامه داد: رشد اقتصادی ایران در مقایسه با میانگین دنیا بالاتر ولی از کشورهای توسعه یافته کمتر و در مقایسه با همسایه‌ها هم کمتر می‌باشد و نباید از نظر استراتژیک از کشورهای همسایه عقب‌تر بمانیم. □

۴۶/۱ درصدی پایه پولی در سال گذشته گفت: پایه پولی سال گذشته به ۲۲۰/۹ تریلیون ریال رسید که قسمت عمده افزایش آن به افزایش دارایی خارجی بانک مرکزی مربوط است.

شیبانی ادامه داد: مانده نقدینگی در سال گذشته ۹۲۱ تریلیون ریال بود که نسبت به سال گذشته ۳۴/۳ درصد رشد داشته است، در حالی که سال ۸۳ نسبت به ۸۲ از رشد ۳۰/۲ درصد برخوردار بود.

وی گفت: در حال حاضر ۳۴/۵ درصد نقدینگی کشور را پول نقد و ۶۵/۵ درصد را شبه پول تشکیل می‌دهد که این کاهش نسبت پول نقد به کل نقدینگی خبر خوبی است. شیبانی افزود: ضریب نقدینگی در سال گذشته ۸/۱ درصد کاهش یافته است.

کنترل تورم وظیفه بانک مرکزی است

رییس کل بانک مرکزی افزود: بانک مرکزی از طریق ابزار در دست که همان کنترل پایه